

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ ТА МАСОВІ КОМУНІКАЦІЇ»

Лектор курсу			Січкаренко Галина Геннадіївна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в Moodle		e-mail: gsich54@gmail.com сторінка курсу в Moodle – http://dl.dut.edu.ua/course/category.php?id=259	
Галузь знань			02 «Культура і мистецтво»		Рівень вищої освіти		магістр	
Спеціальність			029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»		Семестр		2	
Освітня програма			Управління інформаційно- комунікаційною діяльністю		Тип дисципліни		основна	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	
	4	120	18	-	36	-	66	

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню	«Інформаційний аналіз і консалтинг», «Теорія масової комунікації та інформації», «Теорія і практика зв'язків з громадськістю», «Соціальні комунікації в мережі інтернет»
Освітні компоненти для яких є базовою	«Соціальні та кризові комунікації», «Основи міжнародної комунікації»
Мета курсу:	Формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок з методології та методики інформаційного моніторингу в сфері масових комунікацій

Компетентності відповідно до освітньої програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ПП)
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ПП2. Здатність організувати роботу та здійснювати керівництво інформаційно-аналітичними структурними підрозділами на підприємствах, в організаціях та установах, зокрема в архівних та бібліотечних. ПП4. Здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації ПП12. Здатність здійснювати інформаційний моніторинг

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН5. Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації ПРН6. Володіти методиками бібліо- та вебметричного аналізу інформаційних потоків та масивів ПРН10. Використовувати прикладні соціо-комунікативні технології для організації ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва ПРН15. Застосовувати законодавство, що регулює управління авторськими правами в інформаційній галузі
--

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. ІНФОРМАЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ			
<p>Тема 1. Інформаційний моніторинг: сутність, зміст, види та класифікація Знати: поняття та сутність інформаційного моніторингу Вміти: визначати сутність, зміст, призначення, види інформаційного моніторингу Формування компетенцій: ЗК1, ПП4, ПП12 Результати навчання: ПРН5, ПРН6 Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6-9, 13, 14, 16, 17</p>	Лекція 1	5,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 1		Усне опитування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання
<p>Тема 2. Основні етапи методи та засоби проведення інформаційного моніторингу Знати: етапи та методи інформаційного моніторингу Вміти: визначати завдання та застосовувати методи проведення інформаційного моніторингу Формування компетенцій:ЗК1, ПП4; ПН12 Результати навчання:ПРН5, ПРН6 Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6-9, 13, 14, 16, 17</p>	Лекція 2	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 2		Мозковий шторм, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
	Практичне заняття 3		Круглий стіл на тему: «Методи аналізу інформаційного моніторингу»
<p>Тема 3. Організація інформаційного моніторингу при дослідженні соціальних явищ і процесів Знати: специфіку проведення інформаційного моніторингу при дослідженні соціальних явищ Вміти: підготувати та організувати процес дослідження, аналізувати та узагальнювати первинні дані Формування компетенцій:ЗК1; ЗК2, ПП2, ПП4, ПП12, ПП16 Результати навчання:ПРН5, ПРН6 Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6-9, 13, 14, 16, 17</p>	Лекція 3	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 4		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
<p>Тема 4. Застосування методів інформаційного моніторингу в різних сферах діяльності Знати: специфіку використання методів моніторингу в різних сферах і напрямках діяльності Вміти: оцінювати ефективність тих чи інших методів дослідження і проектування для конкретного проекту інформаційного моніторингу Формування компетенцій:ЗК1, ЗК2, ПП2, ПП4, ПП12, ПП 16 Результати навчання: ПРН5, ПРН6 Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6-9, 13, 14, 16, 17</p>	Лекція 4	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 5		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
	Практичне заняття 6-7		Проведення модульного контролю № 1 «Теоретичні засади інформаційного моніторингу»

<p>Тема 1. Інформаційний моніторинг: предмет, структура, функції Тема 2. Законодавче забезпечення моніторингу інформаційної діяльності Тема 3. Моніторинг освітньої діяльності Тема 4. Моніторинг в бібліотеках Тема 5. Моніторинг інформаційних продуктів і послуг</p>	Самостійна робота	5,5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи становлення інформаційного моніторингу 2. Соціальна сутність та значення інформаційного моніторингу 3. Нормативно-правова база функціонування інформаційного моніторингу в Україні 4. Технологія організації інформаційного моніторингу 5. Світовий досвід функціонування та регулювання інформаційного моніторингу 6. Механізм та економічні засади концептуального моніторингу 7. Інституційні засади концептуального моніторингу
Розділ 2. МАСОВІ КОМУНІКАЦІЇ			
<p>Тема 5. Масові комунікації та їх місце в інформаційному суспільстві <i>Знати:</i> природу, форми та функції масової комунікації як соціального явища <i>Вміти:</i> розрізнити комунікаційні технології впливу на комуніката (масу) <i>Формування компетенцій:</i> ЗК1, ПП4, ПП16 <i>Результати навчання:</i> ПРН5, ПРН6 <i>Рекомендовані джерела:</i> 3, 5, 10-12, 15</p>	Лекція 5	5,5*	Лекція-візуалізація, експрес-опитування студентів
	Практичне заняття 8-9		Усне опитування, навчальна дискусія, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни
<p>Тема 6. Маса як споживачі інформації <i>Знати:</i> ознаки, види, фази існування «маса», специфіку масової свідомості. <i>Вміти:</i> розрізнити засоби і методи впливу на маси. <i>Формування компетенцій:</i> ЗК1, ЗК2, ПП4, ПП12, ПП16 <i>Результати навчання:</i> ПРН5, ПРН6 <i>Рекомендовані джерела:</i> 3, 5, 10-12, 15</p>	Лекція 6	5,5*	Інтерактивна лекція
	Практичне заняття 10-11		Мозковий шторм, тестування, навчальна дискусія, вирішення практичних задач
<p>Тема 7: Теоретико-методологічні аспекти дослідження масової комунікації <i>Знати:</i> природу та моделі масової комунікації <i>Вміти:</i> специфіку масовокомунікаційної індустрії <i>Формування компетенцій:</i> ЗК1, ПП4, ПП12, ПП16 <i>Результати навчання:</i> ПРН5, ПРН6 <i>Рекомендовані джерела:</i> 3, 5, 10-12, 15</p>	Лекція 7		Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 12-13		Складання плану з дослідження масової комунікації Обговорення практичного завдання щодо організації та проведення дослідження масової комунікації
<p>Тема 8. Вплив засобів масової комунікації на трансформацію свідомості аудиторії: особливості і проблеми вимірювання <i>Знати:</i> системи та види ЗМК, інформаційні агенції, технології масовокомунікативного впливу <i>Вміти:</i> визначити та використовувати методи збору та аналізу інформації під час проведення моніторингових досліджень.</p>	Лекція 8	5,5*	Інтерактивна лекція
	Практичне заняття 14-15		Усне опитування, тестування, навчальна дискусія, обговорення ситуаційного завдання

<p>Формування компетенцій:ЗК1, ЗК2, ПП4, ПП12, ПП16</p> <p>Результати навчання:ПРН5, ПРН6</p> <p>Рекомендовані джерела: 3, 5, 10-12, 15</p>			
<p>Тема 9. Методологія та методи проведення моніторингу засобів масової комунікації</p> <p>Знати: методологію та методи проведення моніторингу ЗМК</p> <p>Вміти: організувати та скласти програму моніторингового дослідження.</p> <p>Формування компетенцій:ЗК1, ЗК2, ПП2, ПП4, ПП12, ПП16</p> <p>Результати навчання:ПРН5, ПРН6</p> <p>Рекомендовані джерела: 3, 5, 10-12, 15</p>	Лекція 9	5,5*	Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 16-17		Проведення модульної контрольної роботи № 2 «Практичні аспекти здійснення інформаційного моніторингу в масових комунікаціях»
	Практичне заняття 18		Складання програми з дослідження масової комунікації Обговорення практичного завдання щодо організації та проведення дослідження масової комунікації
<p>Тема 5. Новітні та традиційні засоби масової комунікації</p> <p>Тема 6. Ефекти масової комунікації</p> <p>Тема 7. Організація моніторингу інформаційними підрозділами органів державного та муніципального управління</p> <p>Тема 8. Кількісні та якісні показники аналізу інформаційних потоків</p> <p>Тема 9. Інструменти організації інформаційного моніторингу та програмні засоби обробки та аналізу результатів моніторингових досліджень ЗМК</p>	Самостійна робота	5,5*	<ol style="list-style-type: none"> 1. Організація інформаційного моніторингу 2. Методологія проведення моніторингу ЗМК 3. Показники моніторингу ЗМІ 4. Моніторинг ЗМІ під час виборів 5. Моніторинг пропаганди 6. Мова ворожнечі та дифамація 7. Кількісний та якісний моніторинг 8. Історія розвитку масової комунікації 9. «Фейкова» інформація: технології та інструменти перевірки 10. Масова свідомість і громадська думка
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
<ul style="list-style-type: none"> • Мультимедійний проектор; • Комп'ютерний клас для проведення практичних занять. 			
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Галіцин В. К., Суслов О. П., Самченко Н. К. Концептуальні засади моніторингу. <i>Бізнес Інформ.</i> 2013. № 9. С. 330-335. URL: binf_2013_9_55 2. InfoStream. Моніторинг новостей из Интернет: технология, система, сервис: научно-методическое пособие. 2017. 40 с. URL: http://dwl.kiev.ua/art/booklet/booklet.pdf 3. Барановська Н. П., Січкаренко Г. Г., Стоян Т. А. Документ в соціальних комунікаціях. <i>Соціум. Документ. Комунікація: зб. наук. праць.</i> Серія: Історичні науки. 2021. Вип. 12. С. 368-385. 4. Жданов В. Українські сервіси інтернет-моніторингу. URL: http://surl.li/aeavy 5. Квіт С. М. Масові комунікації. 2-е вид. Київ: КМА, 2018. 352 с. . URL: http://surl.li/aejpa 6. Комарова Л. О. Організація комплексного моніторингу ситуативного інформаційно-комунікаційного кластеру у кризовій ситуації. <i>Телекомунікаційні та інформаційні технології.</i> 2015. № 3. С. 14-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vduikt_2015_3_4. 7. Моніторинг джерел інформації в системі державного управління: навч. пос. К.: НАДУ. 2012. 36 с. URL: http://surl.li/aeavq 8. Методологія проведення моніторингу ЗМІ. URL: https://tm.coe.int/168047688d 9. Пальчук В. Сучасні особливості розвитку методів контент-моніторингу і контент-аналізу інформаційних потоків. <i>Наукові праці Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського : зб. наук. пр.</i> Вип. 48. С. 360–374. URL: http://surl.li/aeauk 			

10. Партико З. В. Теорія масової інформації та комунікації: навч. посіб. Львів : Афіша, 2008. 292 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/737581/>
11. Різун В. В. Теорія масової комунікації : підручник. К.: Просвіта, 2008. 260. URL: <https://www.twirpx.com/file/587325/>
12. Січкаренко Г. Масові комунікації: проблеми міждисциплінарного підходу у вищій освіті. *Соціум. Документ. Комунікація: зб. наук. праць*. Серія: Історичні науки. 2021. Вип. 11. С. 368-385. URL: <https://sdc-journal.com/index.php/journal/article/view/338/276>
13. Січкаренко Г. Г. Інформаційний моніторинг: мета та завдання. *Інформація та соціальні комунікації сучасного світу: тренди глобалізації*. Зб. матер. Міжнар. круглого столу. 12 травня 2021 р., м. Київ. Київ: ДУТ, 2021. С. 57-59. URL: <http://surl.li/adzng>
14. Федоренко Р. М. Контент-моніторинг інформаційного простору як чинник забезпечення інформаційної безпеки держави у воєнній сфері. *Сучасний захист інформації*. 2015. № 2 (38). URL: <http://surl.li/aeaup>
15. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. Київ: Ваклер, 2001. 656 с. URL: <http://surl.li/aejqh>
16. Пурський О. І., Мороз І. О. Основні положення організації моніторингу соціально-економічного розвитку регіону на основі інформаційних технологій *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. № 8. С. 11-14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2013_8_5.
17. Чубукова О. Ю., Госслева Н. В., Синенко О. І. Інформаційний моніторинг: навч. пос. Київ: КНУТД, 2011. 200 с. URL: <http://surl.li/aeaum>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.
- Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

*КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання студентом 30 балів у сукупності за всіма темами дисципліни

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	Робота на заняттях, у т.ч.:	
	• присутність на заняттях (при пропусках занять з поважних причин допускається відпрацювання пройденого матеріалу)	за кожне відвідування 0,55 бала
	• участь у експрес-опитуванні	за кожну правильну відповідь 0,25 бала
	• доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни (оцінка залежить від повноти розкриття теми, якості інформації, самостійності та креативності матеріалу, якості презентації і доповіді), підготовка реферату	за кожну презентацію (реферат) максимум 3 бали
	• усне опитування, тестування, рішення практичних задач	за кожну правильну відповідь 0,5 бала
	• участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання	за кожну правильну відповідь 2 бали
	• участь у діловій грі	за кожну участь 1 бал
РУБІЖНЕ ОЦІНЮВАННЯ	Модульний контроль № 1 «Теоретичні засади інформаційного моніторингу»	максимальна оцінка – 15 балів

(МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ)	Модульний контроль № 2 «Практичні аспекти здійснення інформаційного моніторингу в масових комунікаціях»	максимальна оцінка – 15 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій, участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах наукових студентських робіт за спеціальністю, створення кейсів тощо.	Звільняється від іспиту
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ Іспит	Метою іспиту є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Іспит проходить у письмовій формі.	30 балів

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /затис в екзаменаційній відомості
90-100	Студент демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або студент проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції студента в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно (А)
82-89	Студент демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує студенту самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни	Добре (В)
75-81	Студент в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре (С)

64-74	Студент засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	Задовільно (D)
60-63	Студент має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, студент з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	Задовільно (E)
35-59	Студент може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни студент виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у студента відсутня.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється
1-34	Студент повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Студент не допущений до здачі заліку.	Незадовільний Студент не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється

Пояснення алгоритму оцінювання дисципліни

Дисципліна оцінюється за 100 бальною шкалою ECTS, при цьому:

Максимальна складова підсумкової оцінки за залік або екзамен має складати **30 балів**.

Для стимулювання відвідування навчальних занять встановлюється загальна кількість балів за їх відвідування у розмірі **20 балів**. Тобто, **вага відвідування кожного заняття у балах складатиме 20 балів** поділена на загальну кількість всіх аудиторних занять, передбачених програмою.

Таким чином, на здійснення поточного, проміжного контролю та видів навчальної роботи залишається **50 балів**, які пропорційно діляться на всі теми дисципліни, передбачені програмою. В рамках кожної теми студент може набрати певну кількість балів з поточного, проміжного контролю та видів навчальної роботи (експрес-опитування, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, підготовка рефератів, доповідей тощо)

Умовою допуску до складання заліку або екзамену є набір студентом в ході вивчення дисципліни мінімальної кількості балів у сукупності за всіма темами дисципліни у розмірі 30 балів. Тобто, в сумі за бали допуску та складання заліку або екзамену, студент має змогу отримати підсумкову оцінку у кількості 60 балів за шкалою ECTS.

За участь студента у наукових конференціях, підготовці наукових публікацій, участь у Всеукраїнських та Міжнародних конкурсах наукових студентських робіт, створення кейсів тощо в рамках тематики дисципліни, отримання сертифікату, якщо його отримання передбачено при вивченні дисципліни, студент звільняється від заліку або іспиту та "автоматом" отримує 30 балів.

Підсумкова оцінка виставляється за загальною отриману кількість балів в ході вивчення дисципліни.

